

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ, સમક્ષ

ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૧૩૩/૨૦૦૫

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી એસ. વી. પિંટો

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?	હા.
૨	પત્રકારને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા.
૩	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રીઓ ચુકાદાની યોગ્ય નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.

બાબુભાઈ હરિભાઈ પરમાર

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય

ઉપસ્થિતિ

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧ વતી વિશાલ કે. આનંદજીવાલા (૭૭૯૮)
સામાવાળા નંબર ૧ વતી સુશ્રી જીર્ગા ઝવેરી, એ.પી.પી.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી એસ. વી. પિંટો

તારીખ: ૧૮/૦૬/૨૦૨૪

મૌખિક ચુકાદો

૧. વિદ્વાન સ્પેશિયલ જજ (એ.સી.બી.) અને ૬૬ ફાસ્ટ ટ્રેક જજ, મહેસાણા (જે હવે પછી "સદર વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) દ્વારા સ્પેશિયલ (એ.સી.બી.) કેસ નં. ૮/૧૯૯૮ માં તારીખ ૨૦.૦૫.૨૦૦૫ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદા અને દોષસિદ્ધિના હુકમ સામે અપીલકર્તા દ્વારા કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ ની કલમ ૩૭૪ હેઠળ હાલની અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે, જેના દ્વારા, સદર વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તાને પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ (જે હવે પછી "સદર પી.સી. એક્ટ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમો ૭, ૧૩(૧)(ડી) અને ૧૩(૨) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવેલ છે.

અનુકૂળતા, સ્પષ્ટતા અને સંક્ષિપ્તતા ખાતર અપીલકર્તાનો હવે પછી મૂળ કેસમાં હતા તે મુજબ આરોપી તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

૨. કેસના રેકર્ડ પરથી ઉદ્ભવતી ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ કે વર્ષ ૧૯૯૮ માં આરોપી કડી પોલીસ સ્ટેશનમાં આસિસ્ટન્ટ સબ-ઈન્સ્પેક્ટર તરીકે અને જાહેર સેવક તરીકે કામ કરતા હતા. કે પ્રભાતભાઈ

વશરામભાઈ રબારીની ગાયના બે વાછરડા ચોરાઈ ગયા હતા અને ગાયના વાછરડાની ચોરી અંગે ફરિયાદી – ભગવાનભાઈ કરમશીભાઈ રબારી સામે કડી પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી. કે આરોપી અને પોલીસ કોન્સ્ટેબલ મંડનભાઈ ફરિયાદીના ઘરે ગયા હતા અને ફરિયાદી અને તેના પુત્ર અજુને પોલીસ સ્ટેશનમાં બોલાવવામાં આવ્યા હતા અને બે દિવસ સુધી પોલીસ સ્ટેશનમાં બેસાડી રાખવામાં આવ્યા હતા અને ગાયના વાછરડાની ચોરીના ગુનાની કબૂલાત કરવા માટે દબાણ કરવામાં આવ્યું હતું. કે તેમને રાત્રે ૦૯.૦૦ વાગ્યે તેમના ઘરે જવા દેવામાં આવ્યા હતા અને બીજા દિવસે ફરીથી પોલીસ સ્ટેશનમાં બોલાવવામાં આવ્યા હતા અને ફરિયાદી અને તેના પુત્ર સામેના કેસને પતાવવા માટે, આરોપીએ રૂ. ૨૦૦૦/- ની રકમની માંગણી કરી હતી અને રકઝક કર્યા પછી રકમ રૂ. ૧૫૦૦/- નક્કી કરવામાં આવી હતી. કે ફરિયાદી પાસે રૂ. ૩૦૦/- હતા જે રૂ. ૧૦૦/- ના મૂલ્યની ત્રણ ચલણી નોટો હતી જે આરોપીને આપવામાં આવી હતી અને બાકીની રૂ. ૧૨૦૦/- ની રકમ શુક્રવાર બપોર પહેલા કડી પોલીસ સ્ટેશન ખાતે ચૂકવવાની હતી. કે ફરિયાદી ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ આપવા માંગતા ન હતા અને તારીખ ૧૦.૧૨.૧૯૯૮ ના રોજ એ.સી.બી. પોલીસ સ્ટેશન, મહેસાણા ખાતે ગયા અને કલમ ૭, ૧૩(૧)(ડી) અને ૧૩(૨) હેઠળ ફરિયાદ દાખલ કરી જે તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૮ ના રોજ સી.આર. નં. ૧૫/૧૯૯૮ તરીકે નોંધવામાં આવી હતી. કે ટ્રેપ લેઇંગ ઓફિસરે પંચના સાક્ષીઓને બોલાવ્યા અને ફરિયાદી અને પંચના સાક્ષીઓની હાજરીમાં

એન્થ્રાસીન પાવડર અને અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પનું નિદર્શન કરવામાં આવ્યું અને ફરિયાદી અને પંચના સાક્ષીઓને એન્થ્રાસીન પાવડર અને અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવવામાં આવી. કે ફરિયાદીએ રૂ. ૧૦૦/- ના મૂલ્યની ૧૨ ચલણી નોટો આપી અને આ ચલણી નોટો પર એન્થ્રાસીન પાવડર લગાવવામાં આવ્યો અને ફરિયાદીના ટી-શર્ટના ડાબી બાજુના ખિસ્સામાં મૂકવામાં આવ્યો અને છટકું ગોઠવવામાં આવ્યું. કે ટ્રેપ લેઇંગ ઓફિસર દ્વારા ફરિયાદી અને પંચના સાક્ષીઓને જરૂરી સૂચનાઓ આપવામાં આવી હતી, અને ફરિયાદી, પંચના સાક્ષીઓ અને દરોડા પાડનાર ટુકડીના સભ્યો કડી પોલીસ સ્ટેશન ગયા હતા. કે આરોપી પોલીસ સ્ટેશનમાં ન હતા અને ફરિયાદી અને પંચના સાક્ષીએ રાહ જોઈ અને તે સમયે, કોન્સ્ટેબલ મંડનભાઈએ ફરિયાદીને બીજા દિવસે અથવા સોમવારે તેમના જમીનદારો સાથે આવવા કહ્યું અને તેથી, ફરિયાદી અને પંચના સાક્ષી જ્યાં દરોડા પાડનાર ટુકડીના સભ્યો અને ટ્રેપ લેઇંગ ઓફિસર હતા તે જગ્યાએ પાછા ફર્યા. કે તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૮ ના રોજ ફરી એકવાર છટકું ગોઠવવામાં આવ્યું હતું અને તે દિવસે, ફરિયાદી અને પંચના સાક્ષીઓ સવારે ૦૯.૦૦ વાગ્યે એ.સી.બી. પોલીસ સ્ટેશન આવ્યા હતા અને છટકા માટે કડી પોલીસ સ્ટેશન આવ્યા હતા અને વાહનમાં ફરિયાદીને બેસાડવામાં આવ્યા હતા અને ટ્રેપ લેઇંગ ઓફિસરે અગાઉ એન્થ્રાસીન પાવડર લગાવેલી ચલણી નોટો અને રૂ. ૧૦૦/- ના મૂલ્યની ૧૨ ચલણી નોટો લીધી હતી અને તેને ફરિયાદીના ટી-શર્ટના ડાબી બાજુના ખિસ્સામાં મૂકી હતી. કે

ફરિયાદી અને શેડો સાક્ષી કડી પોલીસ સ્ટેશન તરફ ચાલ્યા અને તેઓએ આરોપીને મામલતદાર કમ્પાઉન્ડની સામે એચ.પી. પારાવાલાની લારી પાસે ઉભેલા જોયા. ફરિયાદી અને પંચના સાક્ષી ગયા અને આરોપીને મળ્યા અને આરોપીએ ફરિયાદીને પૂછ્યું કે શું તે તેના પુત્ર અને જામીનદારને લાવ્યો છે અને ગેરકાયદેસર લાંચની રકમની પણ માંગણી કરી. ફરિયાદીએ પાવડરવાળી ચલણી નોટો કાઢી અને આરોપીને આપી જેણે પાવડરવાળી ચલણી નોટો પોતાના જમણા હાથથી સ્વીકારી અને તેને ગણ્યા વિના પોતાના પેન્ટના પાછળના ખિસ્સામાં મૂકી દીધી. કે ફરિયાદીએ પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો કર્યો અને દરોડા પાડનાર ટુકડીના સભ્યો આવ્યા અને આરોપીને રંગેહાથ પકડી લીધા. તપાસ અધિકારીએ સંબંધિત સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા અને કાર્યવાહી માટે મંજૂરીનો હુકમ મળ્યા પછી, સેશન્સ કોર્ટ, મહેસાણા સમક્ષ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી જે સ્પેશિયલ એ.સી.બી. કેસ નં. ૮/૧૯૯૯ તરીકે નોંધવામાં આવી હતી.

૨.૨. આરોપીને સમન્સની યોગ્ય રીતે બજવણી કરવામાં આવી હતી અને આરોપી વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ હાજર થયા હતા અને કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ ની કલમ ૨૦૭ હેઠળની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયા પછી વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આંક ૭ થી તહોમતનામું ઘડવામાં આવ્યું હતું અને આરોપીનું નિવેદન આંક ૮ થી નોંધવામાં આવ્યું હતું. આરોપીએ તહોમતનામાની તમામ વિગતોનો ઇનકાર કર્યો હતો અને ફરિયાદપક્ષના સમગ્ર પુરાવા રેકર્ડ પર લેવામાં આવ્યા હતા.

૨.૩ આરોપી સામેનો આરોપ સાબિત કરવા માટે ફરિયાદપક્ષે નીચેના મૌખિક પુરાવા રજૂ કર્યા.

અનુક્રમ	ફ.સા.	વિગતો	આંક
૧.	૧	ભગવાનભાઈ કરમસિંહ રબારી	૧૩
૨.	૨	ચાંપુસિંહ મોહનસિંહ સોલંકી	૧૬
૩.	૩	રતિલાલ વસ્તારામ ચાવડા	૨૪
૪.	૪	કાચરાભાઈ દલભાઈ પરમાર	૨૫
૫.	૫	ભરતસિંહ મંગલસિંહ જાડેજા	૨૭

૨.૪ ફરિયાદી પક્ષે આરોપી સામેના આરોપને ઘરે લાવવા માટે નીચેના દસ્તાવેજી પુરાવા પણ રજૂ કર્યા હતા.

ક્રમ નં.	વિગતો	આંક
૧.	ફરિયાદ	૧૪
૨.	પંચનામા	૧૭
૩.	જમી મેમો	૧૮
૪.	ચદી.	૨૬
૫.	કાર્યવાહી માટે મંજૂરીનો આદેશ	૨૮
૬.	આરોપીઓનો રિપોર્ટ	૨૯
૭.	મહબૂબખાનનો અહેવાલ ૧૪	૩૦

૨.૫ વિદ્વાન એ.પી.પી. દ્વારા આંક ૩૩ થી કલોઝિંગ પુરસીસ રજૂ કરવામાં આવ્યા પછી, કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજરની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીનું વધુ નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું, જેમાં, આરોપીએ જણાવ્યું હતું કે ફરિયાદીએ તેમની સામે ખોટી ફરિયાદ દાખલ કરી છે પરંતુ છટકાના દિવસે પણ, આરોપીએ કોઈ ગેરકાયદેસર લાંચની માંગણી કરી ન હતી. કે ગાયના વાછરડાની ચોરીની

કોઈ ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી ન હતી અને આરોપી સામે ખોટી ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી કારણ કે ફરિયાદીએ પ્રભાતભાઈ વશરામભાઈ રબારી સામે કેસ દાખલ કર્યો હતો જેની તપાસ આરોપી દ્વારા કરવામાં આવી રહી હતી અને ફરિયાદીને તેના જમીન લેવા માટે પોલીસ સ્ટેશનમાં બોલાવવામાં આવ્યો હતો પરંતુ ફરિયાદી જમીનદારો લાવ્યા ન હતા અને જ્યારે આરોપી ચાની લારીએ બેઠા હતા અને બીજા કેટલાક લોકો સાથે વાત કરી રહ્યા હતા, ત્યારે ફરિયાદી આવ્યો અને તેમની પાસે બેસી ગયો અને જ્યારે આરોપી ચાના પૈસા આપવા ગયા, ત્યારે ફરિયાદીના હાથમાં કેટલીક રકમ હતી પરંતુ કેટલાક લોકો આવ્યા અને આરોપીને પકડી લીધા અને આરોપીએ તેમને કહ્યું કે તેણે કોઈ રકમ સ્વીકારી નથી અને અધિકારીને તેની તપાસ કરવાનું કહ્યું અને તેઓએ સ્થળ પર જ તેની તપાસ કરી પરંતુ તેની પાસેથી કોઈ પાવડરવાળી ચલણી નોટો મળી ન હતી. કે અધિકારીએ તેમને કહ્યું કે વધુ તપાસની જરૂર પડશે અને તેઓ તેમને કડી ખાતેના સી.પી.આઈ. ઓફિસે લઈ ગયા અને તે સમયે પણ, તેમની પાસેથી કોઈ પાવડરવાળી ચલણી નોટો મળી ન હતી અથવા તેમના હાથ પર કે તેમના પેન્ટ પર કોઈ નિશાન મળ્યા ન હતા. કે ખોટું પંચનામું કરવામાં આવેલ અને તેમણે ફરિયાદી પાસેથી ગેરકાયદેસર લાંચની કોઈ રકમ ક્યારેય માંગી નથી કે સ્વીકારી નથી. વિદ્વાન એ.પી.પી. અને આરોપીના વિદ્વાન વકીલની દલીલો સાંભળ્યા પછી, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીને દોષિત ઠેરવ્યા અને પી.સી. એક્ટની કલમ ૭ હેઠળના ગુના માટે આરોપીને એક વર્ષની સાદી કેદ અને રૂ.

૨,૦૦૦/- નો દંડ અને કસૂર થયેથી, બે મહિનાની સાદી કેદ અને પી.સી. એક્ટની કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૩(૧)(ડી) હેઠળના ગુના માટે ત્રણ વર્ષની સખત કેદ અને રૂ. ૩,૦૦૦/- નો દંડ અને કસૂર થયેથી, બે મહિનાની સાદી કેદની સજા ફટકારી.

૩. સદર ચુકાદા અને દોષસિદ્ધિના હુકમથી નારાજ અને અસંતુષ્ટ થઈને, અપીલકર્તાએ મુખ્યત્વે એમ જણાવીને હાલની અપીલ દાખલ કરી છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવવામાં ભૂલ કરી છે અને સાક્ષીઓના પુરાવાની યોગ્ય મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે અને તેના ગુણદોષ તપાસ્યા નથી અને અપીલકર્તાને ખોટી રીતે દોષિત ઠેરવ્યા છે. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ હકીકતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે કે અપીલકર્તાએ ફરિયાદી પાસેથી ગેરકાયદેસર લાંચની કોઈ રકમ માંગી નથી અને પી.સી. એક્ટની કલમ ૨૦ હેઠળ ધારણાઓ અને અનુમાનો દોરવા માટે રેકર્ડ પર પૂરતા પુરાવા ન હતા. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ હકીકતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે કે પૈસાની માત્ર વસૂલાત સંજોગોથી અલગ છે કે જેના હેઠળ તે ચૂકવવામાં આવે છે, જ્યારે કેસમાં નક્કર પુરાવા વિશ્વસનીય ન હોય ત્યારે આરોપીને દોષિત ઠેરવવા માટે તે પૂરતું નથી. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ હકીકતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે કે અપીલકર્તા દ્વારા લાંચની માંગણીના પુનરાવર્તન માટે કોઈ સમર્થન નહોતું અને આરોપી દ્વારા ગેરકાયદેસર લાંચની કોઈ માંગણી કરવામાં આવી હોવાનું સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવા બિલકુલ ન હતા. કે શેડો સાક્ષીએ આરોપી અને ફરિયાદી

વચ્ચેની વાતચીતમાં શું થયું તે અંગે જુબાની આપી ન હતી અને ચલણી નોટો આપતા પહેલા થયેલી વાતચીત અંગે અન્ય સાક્ષી પણ સ્પષ્ટ ન હતા. કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ હકીકતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે કે માંગણીના અભાવમાં, અપીલકર્તા સામે કોઈ ગુનો સાબિત થયો હોવાનું કહી શકાય નહીં અને ફરિયાદીના નિવેદનમાં સંખ્યાબંધ વિરોધાભાસ છે અને માંગણી કરવાની રીત અને આરોપીને લાંચની રકમ ચૂકવવા અંગે મોટા વિરોધાભાસ જોવા મળે છે. કે માંગણી સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવા ન હતા અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ હકીકતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે કે ભ્રષ્ટાચારના કેસોમાં, સૌ પ્રથમ ફરિયાદપક્ષે માંગણી સાબિત કરવાની હોય છે અને ત્યારબાદ, ફરિયાદપક્ષે સ્વીકૃતિ અને વસૂલાત સાબિત કરવી જોઈએ. હાલના કેસમાં, ફરિયાદપક્ષ રેકર્ડ પરના પુરાવાઓ પરથી તમામ ઘટકો સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યો છે અને સમગ્ર કેસ ખોટી અને ઉપજાવી કાઢેલી વાર્તા છે જે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા સાબિત થઈ નથી. ફરિયાદપક્ષના કેસ મુજબ, છટકું મામલતદાર ઓફિસ પાસે હતું અને આરોપીને કડી ખાતે સર્કલ પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટરની ઓફિસમાં લઈ જવામાં આવ્યો હતો જે ગુનાના સ્થળેથી ઘણે દૂર હતી અને એવો કોઈ સચોટ, વિશ્વસનીય અને અકાઠ્ય પુરાવો સ્થાપિત થતો નથી કે આરોપીએ ફરિયાદી પાસેથી ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ મેળવી હતી. કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ હકીકતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે કે ફરિયાદપક્ષના કેસની વાર્તામાં મહત્વના વિરોધાભાસો અને ભૂલો છે અને આરોપીને નિર્દોષ છોડી મૂકવા જોઈતા હતા પરંતુ વાદગ્રસ્ત ચુકાદો

અને હુકમ કરવામાં આવેલા અનુમાનો અને ધારણાઓના આધારે પસાર કરવામાં આવ્યો છે અને ફરિયાદપક્ષની તરફેણમાં નિષ્કર્ષ પર પહોંચવામાં આવ્યું છે જે કાયદા, રેકર્ડ પરના પુરાવાઓ અને અયોગ્યથી વિરુદ્ધ છે. કે આરોપીને દોષિત ઠેરવવા માટે કોઈ પુરાવા નથી.

જ. અપીલકર્તા તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી વિશાલ કે. આનંદજીવાલા અને સામાવાળા સ્ટેટ તરફથી વિદ્વાન એ.પી.પી. સુશ્રી જીર્ગા ઝવેરીને સાંભળ્યા.

પ. અપીલકર્તા તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી વિશાલ કે. આનંદજીવાલાએ આ કોર્ટનું ધ્યાન ફરિયાદપક્ષના સમગ્ર પુરાવા તરફ દોર્યું છે અને રજૂઆત કરી છે કે હાલના કેસમાં આરોપીને દોષિત ઠેરવવા માટે પુરાવાનો એક પણ અંશ નથી કારણ કે ફરિયાદપક્ષના પુરાવામાં સંખ્યાબંધ વિરોધાભાસો અને ભૂલો છે. કે પ્રાથમિક માંગણી સાબિત થઈ નથી અને ફરિયાદપક્ષનો કેસ એવો છે કે પ્રભાતભાઈ વશરામભાઈ રબારી દ્વારા એક એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં આવી હતી અને આરોપી અને અન્ય કોન્સ્ટેબલ મંડનભાઈ તેમના ઘરે આવ્યા હતા. ફરિયાદપક્ષે મંડનભાઈની તપાસ કરી નથી અને એવો કોઈ પુરાવો નથી કે પ્રભાતભાઈ વશરામભાઈ રબારીએ તેમના ગાયના વાછરડાની ચોરી અંગે ફરિયાદી સામે ફરિયાદ દાખલ કરી હોય. કે જો પુરાવાનું અવલોકન કરવામાં આવે તો, પ્રભાતભાઈ વશરામભાઈ રબારી દ્વારા નોંધાયેલ કેસ પતાવવામાં આવ્યો હતો અને એવું જણાય છે કે હાલના અપીલકર્તા પાસેથી માંગણી કરવામાં આવી ન હતી પરંતુ તે પ્રભાતભાઈ વશરામભાઈ રબારી સાથેના વિવાદના પતાવટ માટે

હતી. કે આરોપી અને પોલીસ કોન્સ્ટેબલ મંડનભાઈ સામે ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી પરંતુ રબારી સમુદાયના મંડનભાઈ સામે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી ન હતી. કે તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૮ ના રોજ ગોઠવાયેલ પ્રથમ છટકું નિષ્ફળ ગયું કારણ કે આરોપી પોલીસ સ્ટેશનમાં ન હતા અને તેથી, બીજું છટકું તારીખ ૧૪.૧૨.૧૯૯૮ ના રોજ ગોઠવવામાં આવ્યું હતું. કે પુરાવામાં એવું બહાર આવ્યું છે કે છટકાના દિવસે, આરોપી ચાની લારી પાસે બેઠા હતા અને જ્યારે આરોપી ચાના પૈસા આપવા ગયા, ત્યારે ફરિયાદીએ પાવડરવાળી ચલણી નોટો લીધી અને તેને બાંકડા પર મૂકી અને પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો કર્યો. કે ટ્રેપ લેઇંગ ઓફિસરના પુરાવામાં એવું બહાર આવ્યું છે કે આરોપીને તેના ખિસ્સામાંથી ચલણી નોટો કાઢવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો અને એ હકીકતને સમર્થન આપવા માટે કોઈ પુરાવા નથી કે આરોપીએ વાસ્તવમાં ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ સ્વીકારી હતી અને તેને તેના ખિસ્સામાં મૂકી હતી. કે આરોપીના બચાવને પણ ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે અને ફરિયાદી તેના જામીનદાર સાથે આવ્યો ન હતો અને તેથી, કામ અધૂરું રહ્યું અને આ સ્થિતિનો ગેરલાભ ઉઠાવીને છટકું ગોઠવવામાં આવ્યું હતું. તે રેકર્ડ પર છે કે આરોપી ચાની લારીએ હાજર અન્ય વ્યક્તિઓ સાથે વાત કરી રહ્યા હતા પરંતુ ગેરકાયદેસર લાંચની કોઈ માંગણી અંગે ફરિયાદી સાથે કોઈ વાતચીત થઈ ન હતી અને છટકાના સમયે, આરોપીએ ટ્રેપ ઓફિસરને સ્પષ્ટપણે તેને તપાસવા અને તેની પાસેથી કોઈ લાંચની રકમ મળી આવી છે કે કેમ તે શોધવા પડકાર ફેંક્યો હતો. કે તપાસ પરથી, આરોપી

પાસેથી કોઈ રકમ મળી ન હતી અને તેથી, તેને કડીના સી.પી.આઈ.ની ચેમ્બરમાં લઈ જવામાં આવ્યો હતો અને તમામ દસ્તાવેજો ખોટી રીતે તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે. કે ફરિયાદપક્ષ પ્રાથમિક માંગણી, માંગણી, સ્વીકૃતિ અને વસૂલાતની આવશ્યકતાઓ સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યો છે જે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા વાજબી શંકાઓથી પર સાબિત થવાની છે અને તેથી, વિદ્વાન વકીલ શ્રી વિશાલ આનંદજીવાલાએ આ કોર્ટને અપીલકર્તાની અપીલ મંજૂર કરવા અને અપીલકર્તાને તમામ ગુનાઓમાંથી નિર્દોષ છોડી મૂકવા વિનંતી કરી છે.

૬. સ્ટેટ તરફથી વિદ્વાન એ.પી.પી. સુશ્રી જુર્ગા ઝવેરીએ રજૂઆત કરી છે કે ફરિયાદપક્ષે વાજબી શંકાથી પર કેસ સાબિત કર્યો છે અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે તમામ પુરાવાઓની યોગ્ય મૂલવણી કરી છે. ફરિયાદપક્ષે માંગણી, સ્વીકૃતિ અને વસૂલાતના તમામ ઘટકો અને આરોપી સામેનો કેસ વાજબી શંકાથી પર સાબિત કર્યો છે અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે તમામ પુરાવાઓને તેના સાચા પરિપ્રેક્ષ્યમાં ધ્યાનમાં લીધા છે. કે ચુકાદા અને હુકમમાં દખલગીરીના કોઈ હુકમની જરૂર નથી અને અપીલકર્તાની અપીલ નામંજૂર થવી જોઈએ અને ચુકાદો અને દોષસિદ્ધિનો હુકમ કાયમ રાખવો જોઈએ.

૭. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ રેકર્ડ પર ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ કરતા પહેલા, નામદાર એપેક્ષ કોર્ટ દ્વારા નિર્ણયોની હારમાળામાં નક્કી કર્યા મુજબ ક્રિમિનલ ન્યાયશાસ્ત્રના મૂળભૂત સિદ્ધાંતોનો પુનરોચ્ચાર કરવો આવશ્યક છે અને પ્રથમ મૂળભૂત સિદ્ધાંત એ છે કે ફરિયાદપક્ષે

તેમનો કેસ વાજબી શંકાઓથી પર સાબિત કરવો જરૂરી છે અને ફરિયાદપક્ષ બચાવપક્ષની નબળાઈઓનો કોઈ લાભ મેળવવાનો દાવો કરી શકે નહીં. બીજો મૂળભૂત સિદ્ધાંત એ છે કે ફોજદારી ટ્રાયલમાં, આરોપીને નિર્દોષ માનવામાં આવે છે સિવાય કે તે ફરિયાદપક્ષના પુરાવા પરથી વાજબી શંકાઓથી પર દોષિત સાબિત ન થાય અને ત્રીજો મૂળભૂત સિદ્ધાંત એ છે કે સાબિતીની જવાબદારીનો બોજો ક્યારેય ફરિયાદપક્ષ પરથી હટતો નથી.

૮. ૨૦૨૨ ૦ સુપ્રીમ (એસ.સી.) ૧૨૪૮ માં નોંધાયેલ નીરજ દત્તા વિ. સ્ટેટ (ગવર્નમેન્ટ ઓફ એન.સી.ટી. ઓફ દિલ્હી) ના કેસમાં, નામદાર એપેક્ષ કોર્ટે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

"૬૮. ઉપરોક્ત ચર્ચામાંથી જે તારણ નીકળે છે તેનો સારાંશ નીચે મુજબ છે:

(એ) ફરિયાદપક્ષ દ્વારા વિવાદિત હકીકત તરીકે જાહેર સેવક દ્વારા ગેરકાયદેસર લાંચની માંગણી અને સ્વીકૃતિની સાબિતી એ સદર અધિનિયમની કલમો ૭ અને ૧૩ (૧)(ડી) (૧) અને (૨) હેઠળ આરોપી જાહેર સેવકનો ગુનો સ્થાપિત કરવા માટે અતિ આવશ્યક શરત છે.

(બી) આરોપીનો ગુનો સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે સૌ પ્રથમ ગેરકાયદેસર લાંચની માંગણી અને ત્યારબાદની સ્વીકૃતિને વાસ્તવિક હકીકત તરીકે સાબિત કરવી પડે છે. આ વિવાદિત હકીકત પ્રત્યક્ષ પુરાવા દ્વારા સાબિત કરી શકાય છે જે મૌખિક પુરાવા અથવા દસ્તાવેજી પુરાવાના સ્વરૂપમાં હોઈ શકે છે.

(સી) વધુમાં, વિવાદિત હકીકત, એટલે કે ગેરકાયદેસર લાંચની માંગણી અને સ્વીકૃતિની સાબિતી, પ્રત્યક્ષ મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાની ગેરહાજરીમાં સંજોગોજન્ય પુરાવા દ્વારા પણ સાબિત કરી શકાય છે.

(ડી) વિવાદિત હકીકત સાબિત કરવા માટે, એટલે કે જાહેર સેવક દ્વારા ગેરકાયદેસર લાંચની માંગણી અને સ્વીકૃતિ, નીચેના પાસાઓને ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ:

(૧) જો જાહેર સેવક તરફથી કોઈ માંગણી કર્યા વિના લાંચ આપનાર દ્વારા ચૂકવણી કરવાની ઓફર હોય અને બાદમાં ફક્ત ઓફર સ્વીકારે અને ગેરકાયદેસર લાંચ મેળવે, તો તે સદર અધિનિયમની કલમ ૭ મુજબ સ્વીકૃતિનો કેસ છે. આવા કિસ્સામાં, જાહેર સેવક દ્વારા અગાઉની માંગણીની જરૂર નથી.

(૨) બીજી તરફ, જો જાહેર સેવક માંગણી કરે છે અને લાંચ આપનાર માંગણી સ્વીકારે છે અને માંગેલી લાંચ આપે છે જે બદલામાં જાહેર સેવક દ્વારા મેળવવામાં આવે છે, તો તે પ્રાપ્ત કરવાનો કેસ છે. પ્રાપ્ત કરવાના કિસ્સામાં, ગેરકાયદેસર લાંચ માટે અગાઉની માંગણી જાહેર સેવક તરફથી ઉદ્ભવે છે. આ સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧)(ડી)(૧) અને (૨) હેઠળનો ગુનો છે.

(૩) ઉપરોક્ત (૧) અને (૨) બંને કિસ્સાઓમાં, લાંચ આપનાર દ્વારા ઓફર અને અનુક્રમે જાહેર સેવક દ્વારા માંગણીને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા વિવાદિત હકીકત તરીકે સાબિત કરવી પડે છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, માત્ર ગેરકાયદેસર લાંચની સ્વીકૃતિ અથવા પ્રાપ્તિ તેને સદર

અધિનિયમની અનુક્રમે કલમ ૭ અથવા કલમ ૧૩ (૧) (ડી), (૧) અને (૨) હેઠળ ગુનો બનાવશે નહીં. તેથી, ગુનો સાબિત કરવા માટે સદર અધિનિયમની કલમ ૭ હેઠળ, એવી ઓફર હોવી જોઈએ જે લાંચ આપનાર તરફથી આવે છે જે જાહેર સેવક દ્વારા સ્વીકારવામાં આવે છે જે તેને ગુનો બનાવશે. તેવી જ રીતે, જ્યારે લાંચ આપનાર દ્વારા જાહેર સેવક દ્વારા કરવામાં આવેલી અગાઉની માંગણી સ્વીકારવામાં આવે છે અને બદલામાં ચૂકવણી કરવામાં આવે છે જે જાહેર સેવક દ્વારા પ્રાપ્ત થાય છે, ત્યારે તે સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧)(ડી) અને (૧) અને (૨) હેઠળ પ્રાપ્ત કરવાનો ગુનો બનશે.

(ઈ) ગેરકાયદેસર લાંચની માંગણી અને સ્વીકૃતિ અથવા પ્રાપ્ત કરવા અંગેની હકીકતની ધારણા કોર્ટ ઓફ લો દ્વારા માત્ર ત્યારે જ અનુમાન તરીકે કરવામાં આવી શકે છે જ્યારે મૂળભૂત હકીકતો સંબંધિત મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવા દ્વારા સાબિત થઈ હોય અને તેની ગેરહાજરીમાં નહીં. રેકર્ડ પરની સામગ્રીના આધારે, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા માંગણીની હકીકત સાબિત થઈ છે કે નહીં તે વિચારતી વખતે કોર્ટને હકીકતની ધારણા ઊભી કરવાનો વિવેકાધિકાર છે. અલબત્ત, હકીકતની ધારણા આરોપી દ્વારા ખંડનને આધીન છે અને ખંડનની ગેરહાજરીમાં ધારણા ઊભી રહે છે.

(એફ) જો ફરિયાદી 'હોસ્ટાઈલ' થઈ જાય, અથવા મૃત્યુ પામ્યો હોય અથવા ટ્રાયલ દરમિયાન તેનો પુરાવો રજૂ કરવા માટે અનુપલબ્ધ હોય, તો ગેરકાયદેસર લાંચની માંગણી અન્ય કોઈ સાક્ષીના પુરાવા રજૂ કરીને સાબિત કરી શકાય છે જે ફરીથી મૌખિક

રીતે અથવા દસ્તાવેજ પુરાવા દ્વારા પુરાવો આપી શકે છે અથવા ફરિયાદપક્ષ સંજોગોજન્ય પુરાવા દ્વારા કેસ સાબિત કરી શકે છે. ટ્રાયલ રદ થતી નથી કે તેના પરિણામે આરોપી જાહેર સેવકને નિર્દોષ છોડી મૂકવાનો હુકમ થતો નથી.

(જી) જ્યાં સુધી સદર અધિનિયમની કલમ ૭ નો સંબંધ છે ત્યાં સુધી, વિવાદિત હકીકતો સાબિત થવા પર, કલમ ૨૦ કોર્ટને એવી ધારણા ઊભી કરવા આદેશ આપે છે કે ગેરકાયદેસર લાંચ સદર કલમમાં જણાવ્યા મુજબ હેતુ અથવા ઈનામ માટે હતી. સદર ધારણા કોર્ટ દ્વારા કાનૂની ધારણા અથવા કાયદામાં ધારણા તરીકે ઊભી કરવાની હોય છે. અલબત્ત, સદર ધારણા પણ ખંડનને આધીન છે. કલમ ૨૦ સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) (ડી) (૧) અને (૨) ને લાગુ પડતી નથી.

(એચ) અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે સદર અધિનિયમની કલમ ૨૦ હેઠળ કાયદામાં ધારણા એ બિંદુ (ઈ) માં ઉપર ઉલ્લેખિત હકીકતની ધારણાથી અલગ છે કારણ કે અગાઉની ધારણા ફરજિયાત છે જ્યારે પછીની પ્રકૃતિમાં વિવેકાધીન છે."

૯. ઉપરોક્ત પ્રસ્થાપિત કાયદાના સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને, દોષસિદ્ધિની અપીલોમાં, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજ પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ અને પુનઃ મૂલ્યાંકન કરવું જરૂરી છે અને આરોપી સામેનો આરોપ સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે આંક ૧૩ થી પી.ડબલ્યુ.૧ ભગવાનભાઈ કરમશીભાઈ ની તપાસ કરી છે. સાક્ષી ફરિયાદી છે અને તેમણે જણાવ્યું છે કે તેમના ગામના પ્રભાતભાઈ વશરામભાઈ રબારીએ તેમની અને તેમના પુત્ર અજુ સામે ગાયના વાછરડાની ચોરી અંગે કેસ દાખલ કર્યો હતો અને

આરોપી અને પોલીસ કોન્સ્ટેબલ મંડનભાઈ આ બાબતની તપાસ કરી રહ્યા હતા. કે તેમને અને તેમના પુત્રને કડી પોલીસ સ્ટેશનમાં બોલાવવામાં આવ્યા હતા અને ધમકી આપવામાં આવી હતી અને તેમની પાસેથી રૂ. ૨૦૦૦/- ની માંગણી કરવામાં આવી હતી. કે તેમણે કેસના પતાવટ માટે આરોપીને રૂ. ૩૦૦/- ની રકમ આપી હતી અને રકઝક કર્યા પછી રૂ. ૧૫૦૦/- ની રકમ નક્કી કરવામાં આવી હતી અને બાકીની રૂ. ૧૨૦૦/- ની રકમ બે દિવસ પછી ચૂકવવાની હતી. કે તે ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ ચૂકવવા માંગતા ન હતા અને તેથી, તે એ.સી.બી. પોલીસ સ્ટેશન, મહેસાણા ગયા અને ફરિયાદ દાખલ કરી. કે તેમણે અધિકારીને રૂ. ૧૦૦/- ના મૂલ્યની ૧૨ ચલણી નોટો આપી હતી અને નોટો પર થોડો પાવડર લગાવવામાં આવ્યો હતો અને તે તેમના ટી-શર્ટના ખિસ્સામાં મૂકવામાં આવી હતી. કે તે આરોપી વિશે પૂછપરછ કરવા માટે પોલીસ સ્ટેશન ગયા હતા પરંતુ મંડનભાઈએ તેમને કહ્યું કે આરોપી હાજર નથી અને તે બીજા દિવસે ઉપલબ્ધ થશે અને તેથી, તે ટ્રેપ લેઇંગ ઓફિસર પાસે પાછા ફર્યા અને તેમને તે જ વાત કહી. કે બીજા દિવસે, તેમને જોટાણા ગામથી જોગણી માતાના મંદિરે આવવાનું કહેવામાં આવ્યું અને જ્યારે તે ત્યાં ગયા, ત્યારે તે જ નોટો તેમના ટી-શર્ટના ખિસ્સામાં મૂકવામાં આવી. કે તે એકલા સરકારી હોસ્પિટલમાંથી ગયા હતા અને એ.સી.બી. અધિકારીઓ અને પંચના સાક્ષીઓ અને તેનો પુત્ર તેમણે પૈસા આપ્યા પછી આવ્યા હતા. કે આરોપી ઝાડ નીચે બાંકડા પર બેઠા હતા અને તે ગયા અને આરોપી સાથે વાતચીત કરી અને

આરોપીએ તેમને પૂછ્યું હતું કે શું તે પૈસા લાવ્યા છે અને તેમણે આરોપીને કહ્યું કે તે પૈસા લાવ્યા છે અને તેમના ટી-શર્ટના ખિસ્સામાંથી રકમ કાઢી અને તે આરોપીને આપી જેણે પૈસા લીધા અને તેને તેના પાછળના પેન્ટના ખિસ્સામાં મૂકી દીધા. કે તેમણે પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો કર્યો અને દરોડા પાડનાર ટુકડીના સભ્યો આવ્યા અને આરોપીને પકડી લીધા. કે તેઓ આરોપીને સી.પી.આઈ.ની ઓફિસમાં લઈ ગયા અને અધિકારીએ આરોપીને પૈસા કાઢવા કહ્યું અને આરોપીએ તેના પાછળના પેન્ટના ખિસ્સામાંથી પૈસા કાઢ્યા. સાક્ષીએ આંક ૧૪ થી ફરિયાદ રજૂ કરી છે. આરોપીના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઉલટતપાસ દરમિયાન, સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તેમણે એવું નથી કહ્યું કે મંડનભાઈ કોઈ રકમની માંગણી કરી રહ્યા હતા અને પ્રભાતભાઈએ તેમની સામે ચોરીની ફરિયાદ નોંધાવી હતી. કે તે કેસમાં સમાધાન થયું હતું અને તે બંનેએ એકબીજા સામે નોંધાવેલા કેસો પાછા ખેંચી લીધા હતા. કે પ્રભાતભાઈ સાથે સમાધાન સમયે, તેમના પુત્રના જામીન આપવાના હતા અને તે જામીનદારો સાથે પોલીસ સ્ટેશને ગયા હતા અને તે સમયે, આરોપીએ જામીન લીધા હતા અને કેસ પતાવવામાં આવ્યો હતો અને પૂરો થયો હતો. કે છટકાના દિવસે, જ્યારે આરોપી બરફની લારી પાસે લીમડાના ઝાડ નીચે બેઠા હતા, ત્યારે આરોપીએ જામીનદારો માટે પૂછ્યું ન હતું. કે જ્યારે તે બીજા દિવસે જોગણી માતાના મંદિરે ગયા ત્યારે તેમની પાસે કેટલી રકમ હતી તે તેમને ખબર નથી અને તેમણે પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો આપવા માટે બંને હાથનો ઉપયોગ કર્યો હતો જે તેમની પાઘડી ખોલીને ફરીથી બાંધવાનો હતો. કે તેમના

હાથનું અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પ હેઠળ પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું અને તેમના હાથ પર એન્થ્રાસીન પાવડરના નિશાન જોવા મળ્યા હતા કે કેમ તેનો કોઈ ઉલ્લેખ નથી. કે તેમના નિવેદનમાં, તે જણાવવામાં આવ્યું નથી કે તેમના ટી-શર્ટ પર ચમકતા નિશાન જોવા મળ્યા હતા કે નહીં. કે જ્યારે તે ચાની લારીએ ગયા, ત્યારે આરોપી બાંકડા પર બેઠા હતા અને ચા પી રહ્યા હતા અને તેમના માટે પણ ચા મંગાવી હતી અને તેમણે ચા પીધી હતી. કે તેમણે બાંકડા પર ચલણી નોટો મૂકી અને ઊભા થયા અને પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો કર્યો અને જ્યારે તેમણે પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો કર્યો, ત્યારે પંચના સાક્ષી તેમનાથી ઘણા દૂર હતા. કે તે સમયે, તેઓ જ્યાં ઊભા હતા તે જગ્યાની આસપાસ ચાની લારીએ ઘણા માણસો હતા અને તેમણે પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો આપ્યા પછી, સાક્ષીઓએ આરોપીને પકડી લીધા અને કોઈએ કોઈ રકમની માંગણી કરી ન હતી.

૯.૧ ફરિયાદપક્ષે આંક ૧૬ થી પી.ડબલ્યુ.૨ ચંપુજી મોહનસિંહ સોલંકીની તપાસ કરી છે અને સાક્ષી પંચના સાક્ષી છે જેમણે જણાવ્યું છે કે તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૯ ના રોજ, તેમને રતિલાલ વસ્તારામ ચાવડા સાથે એ.સી.બી. ઓફિસ, મહેસાણા બોલાવવામાં આવ્યા હતા. કે જ્યારે તેઓ ઓફિસ પહોંચ્યા, ત્યારે તેઓ ફરિયાદીને મળ્યા અને સાક્ષીએ પહેલા દિવસે બનેલી તમામ ઘટનાઓનું વર્ણન કર્યું છે જ્યારે છટકું નિષ્ફળ ગયું હતું અને ત્યારબાદ, તેમને બીજા દિવસે બોલાવવામાં આવ્યા હતા અને સૂચના મુજબ તેઓ ફરિયાદી સાથે શેડો સાક્ષી તરીકે ગયા હતા. કે જ્યારે તેઓ મામલતદાર ઓફિસના કમ્પાઉન્ડમાં

પહોંચ્યા, ત્યારે લોકોનું એક ટોળું હતું અને એક પોલીસકર્મી બાંકડા પર બેઠા હતા અને તેઓ ગયા અને આરોપીને મળ્યા. કે તેમણે ફરિયાદી અને આરોપી વચ્ચેની વાતચીત સાંભળી ન હતી કારણ કે તેઓ દૂર બેઠા હતા અને ફરિયાદી અને આરોપીની વાતચીત પછી, ફરિયાદીએ આરોપીના હાથ પર રકમ મૂકી હતી અને તે સમયે આરોપીનો હાથ બાંકડા પર હતો. કે તેમણે જોયું ન હતું કે આરોપીએ રકમ ક્યાં મૂકી હતી કારણ કે તે ફરિયાદી તરફ જોઈ રહ્યા હતા કે ફરિયાદીએ પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો આપ્યો છે કે નહીં અને તે જ સમયે, એ.સી.બી. અધિકારીઓ આવ્યા અને આરોપીને પકડી લીધા અને તેને સી.પી.આઈ.ની ઓફિસમાં લઈ ગયા. કે આંક ૨૦ થી પહોંચમાં, એવો ઉલ્લેખ નથી કે રૂ. ૧૦૦/- ના મૂલ્યની ૧૨ ચલણી નોટો કોની પાસેથી મળી આવી હતી અને આંક ૧૮ થી સીઝર મેમોમાં, અનઆર્મ્ડ ફર્સ્ટ ટ્રેક જમાદાર (એ.એસ.આઈ.) કડી પાસેથી જપ્ત કરવામાં આવેલી વસ્તુઓનો ઉલ્લેખ છે પરંતુ એવો ઉલ્લેખ નથી કે વસ્તુઓ આરોપીના પેન્ટના ખિસ્સામાંથી જપ્ત કરવામાં આવી હતી. કે પંચનામામાં એવો કોઈ ઉલ્લેખ નથી કે ફરિયાદીના હાથ પર એન્થ્રાસીન પાવડરના નિશાન જોવા મળ્યા હતા અને તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૮ ના રોજ, પંચનામા ભાગ-૧ ના સમયે, ગેરકાયદેસર લાંચની માંગણી અંગે કોઈ વાતચીત થઈ ન હતી પરંતુ મંડનભાઈએ ફરિયાદીને જામીનદારો લાવવા અને આવવા કહ્યું હતું કારણ કે આરોપી દરોડા માટે ગયા હતા. કે જ્યારે તેઓ પાછા આવ્યા, ત્યારે ફરિયાદી પાસેથી પાવડરવાળી ચલણી નોટો લેવામાં આવી હતી પરંતુ પંચના

સાક્ષીઓની સહી લેવામાં આવી ન હતી અને પ્રથમ છટકા પછી, ફરિયાદીના કપડાં પર કોઈ પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું ન હતું અને ફરિયાદીની પાઘડી પર અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પનું કોઈ પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું ન હતું. કે તેમણે પંચનામું લખાવ્યું ન હતું.

૯.૨ ફરિયાદપક્ષે આંક ૨૪ થી પી.ડબલ્યુ.૩ – રતિલાલ વસ્તારામ ચાવડાની તપાસ કરી છે અને સાક્ષી પંચનામાના પંચના સાક્ષી છે જેઓ શેડો સાક્ષી ચંપુજી મોહનસિંહ સોલંકી સાથે એ.સી.બી. ઓફિસે ગયા હતા. સાક્ષીએ ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું છે અને તે અને અન્ય પંચના સાક્ષી ચંપુજી મોહનસિંહ સોલંકી એ.સી.બી. ઓફિસે ગયા ત્યારે બનેલી તમામ ઘટનાઓ જણાવી છે અને ત્યારબાદ, તેમને દરોડા પાડનાર ટુકડીના સભ્યો સાથે રહેવાની સૂચના આપવામાં આવી હતી. કે તેમણે ફરિયાદીને આરોપીને રકમ આપતા જોયા હતા અને પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો આપવામાં આવ્યા પછી, તે દરોડા પાડનાર ટુકડીના અન્ય સભ્યો સાથે આરોપી પાસે ગયા હતા અને તેમણે આરોપીના પેન્ટના ખિસ્સામાંથી ચલણી નોટો કાઢી હતી. કે ત્યારબાદ, પોલીસ અધિકારીઓ અને તેઓ બધા પોલીસ સ્ટેશને ગયા અને અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પનું પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું. આરોપીના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઉલટતપાસ દરમિયાન, સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તેમણે પંચનામામાં એવું નથી કહ્યું કે તેમણે આરોપીને ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ લેતા જોયા હતા. કે બનાવ સમયે ચાની લારીએ ઘણા માણસો હતા અને છટકા વખતે ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ લેવા કોણ આવશે

તેની તેમને ખબર નહોતી. કે છટકાના સ્થળે તેમને કોઈએ આરોપીનો પરિચય કરાવ્યો ન હતો અને પંચનામામાં એવું લખવામાં આવ્યું નથી કે ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ સ્વીકારવામાં આવી હતી. કે ફરિયાદીમાં, ફરિયાદીએ ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ કોને આપવાની છે તે જણાવ્યું ન હતું અને તેમની હાજરીમાં ફરિયાદ નોંધવામાં આવી ન હતી. કે છટકાના સમયે, તે ફરિયાદી અને આરોપીથી ઘણા દૂર હતા અને ચાની લારીએ ઘણા માણસો હતા. કે ત્યાં હાજર લોકો કોણ હતા તે તેઓ જાણતા નથી અને આરોપી સિવાય અન્ય કોઈ વ્યક્તિની તે સ્થળે પૂછપરછ કરવામાં આવી ન હતી. કે તેમણે માત્ર પંચનામા પર જ પોતાની સહી કરી છે અને અન્ય કોઈ દસ્તાવેજ પર સહી કરી નથી. કે આરોપીના ખિસ્સામાં બીજી ચલણી નોટો હતી પરંતુ તેમણે તે ચલણી નોટો કાઢી ન હતી અને આરોપીની તલાશી લેવાની હોવા છતાં તેમણે આરોપીના ખિસ્સામાંથી બીજી રકમ કાઢી ન હતી. કે તે સમયે આરોપી પાસે કેટલા પૈસા હતા તે તેમને યાદ નથી.

૯.૩ ફરિયાદપક્ષે આંક ૨૫ થી પી.ડબલ્યુ.૪ કચરાભાઈ ડાલાભાઈ પરમારની તપાસ કરી છે અને સાક્ષી ટ્રેપ લેઈંગ ઓફિસર છે જેમણે ફરિયાદી ઓફિસમાં આવ્યા ત્યારથી છટકું સફળ થવા સુધી બનેલી તમામ ઘટનાઓ વિશે વિગતવાર જુબાની આપી છે. સાક્ષીએ પંચના સાક્ષીઓને બોલાવ્યા છે અને બંને દિવસોમાં છટકું ગોઠવ્યું છે અને આરોપીના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઉલટતપાસ દરમિયાન જણાવ્યું છે કે પંચનામામાં એવો ઉલ્લેખ નથી કે ફરિયાદીના હાથમાં એન્ડ્રાસીન

પાવડરના નિશાન જોવા મળ્યા હતા અને પંચનામા મુજબ, રૂ. ૧૨૦૦/- ઉપરાંત, રૂ. ૭૬૫/- મળી આવ્યા હતા, પરંતુ તેનો ઉલ્લેખ નથી. કે ફરિયાદીના સ્વેટર પર કોઈ ચમકતા નિશાન જોવા મળ્યા ન હતા અને છટકાના સ્થળેથી પાવડરવાળી ચલણી નોટો મળી આવી ન હતી. કે તેમણે ચલણી નોટોની આપ-લે જોઈ નથી અને સ્થળ પર કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા નથી. કે આંક ૧૮ થી સીઝર મેમોમાં એવો ઉલ્લેખ નથી કે આરોપીના ખિસ્સામાંથી રૂ. ૧૨૦૦/- ની પાવડરવાળી ચલણી નોટો મળી આવી હતી. કે ફરિયાદીને તેની પાઘડી કાઢવા માટે પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો આપવામાં આવ્યો હતો પરંતુ ફરિયાદીની પાઘડી પર એન્થ્રાસીન પાવડરના કોઈ નિશાન જોવા મળ્યા ન હતા. કે આરોપીના ખિસ્સામાંથી જપ્ત કરવામાં આવેલી વસ્તુઓનો સીઝર મેમો તાત્કાલિક તૈયાર કરવામાં આવ્યો ન હતો.

૯.૪ ફરિયાદપક્ષે આંક ૨૭ થી પી.ડબલ્યુ.પ ભરતસિંહ મંગલસિંહ જાડેજાની તપાસ કરી છે અને સાક્ષી તપાસ અધિકારી છે જેમણે સંબંધિત સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા છે અને આંક ૨૮ થી રજૂ કરાયેલ કાર્યવાહી માટે મંજૂરીનો હુકમ મળ્યા પછી, વધુ તપાસ પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર શ્રી એન.બી. પટેલને સોંપવામાં આવી હતી જેમણે સેશન્સ કોર્ટ, મહેસાણા સમક્ષ ચાર્જશીટ દાખલ કરી હતી. આરોપીના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઉલટતપાસ દરમિયાન, સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે ફરિયાદીના નિવેદનમાં, એવો ઉલ્લેખ નથી કે એન્થ્રાસીન પાવડરના ચમકતા નિશાન જોવા મળ્યા હતા અને ફરિયાદીની પાઘડી પર એન્થ્રાસીન પાવડરના

કોઈ નિશાન જોવા મળ્યા ન હતા. કે પંચના સાક્ષીના નિવેદનમાં એવો કોઈ ઉલ્લેખ નથી કે ફરિયાદીના હાથ અને ફરિયાદીની પાઘડી પર એન્ટ્રાસીન પાવડરના નિશાન જોવા મળ્યા હતા અને કાર્યવાહીના હુકમ માટે પ્રોફોર્મા (રફ ચાર્જશીટ) મોકલવામાં આવી હતી.

૧૦. ફરિયાદપક્ષના સમગ્ર પુરાવાઓની સૂક્ષ્મ મૂલવણી કરતાં, ફરિયાદપક્ષના કેસમાં રહેલી ખામીઓ રેકર્ડ પર બહાર આવી છે અને આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈ માંગણીનો કોઈ પુરાવો નથી. તે રેકર્ડ પર છે કે તારીખ ૧૧.૧૨.૧૯૯૮ ના રોજ પ્રથમ છટકું સફળ થયું ન હતું કારણ કે આરોપી પોલીસ સ્ટેશનમાં ન હતા અને મંડનભાઈ ફરિયાદી અને પંચના સાક્ષીને મળ્યા હતા પરંતુ મંડનભાઈ દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈ માંગણીનો કોઈ ઉલ્લેખ નહોતો અને તેમણે ફક્ત તેમને તેમના જામીનદારો સાથે પોલીસ સ્ટેશન આવવા કહ્યું હતું. આંક ૧૪ થી રજૂ કરવામાં આવેલી ફરિયાદમાં, ફરિયાદીએ આરોપી અને મંડનભાઈ સામે ફરિયાદ નોંધાવી છે અને જણાવ્યું છે કે બંને પોલીસકર્મીઓએ રૂ. ૨૦૦૦/- ની રકમની માંગણી કરી હતી અને રકઝક કર્યા પછી રકમ રૂ. ૧૫૦૦/- નક્કી કરવામાં આવી હતી. કે પ્રથમ છટકાના દિવસે પુરાવામાં, ફરિયાદી અને શેડો સાક્ષી પોલીસ કોન્ટેબલ - મંડનભાઈને મળ્યા હતા પરંતુ તે સમયે, મંડનભાઈ દ્વારા કોઈ ગેરકાયદેસર લાંચની કોઈ માંગણી કરવામાં આવી ન હતી અને જો બંને પોલીસકર્મીઓ દ્વારા કોઈ પ્રાથમિક માંગણી કરવામાં આવી હોત તો તે સમયે મંડનભાઈએ ગેરકાયદેસર લાંચની રકમની માંગણી કરી હોત અને તે સ્વીકારી

હોત પરંતુ ફરિયાદી અને મંડનભાઈ વચ્ચે માત્ર ફરિયાદી દ્વારા આપવામાં આવનાર જામીનદારો અંગેની વાતચીત થઈ હતી.

૧૦.૧ છટકાની તારીખ એટલે કે ૧૪.૧૨.૧૯૯૮ ના બનાવો પણ વાજબી શંકાથી પર સાબિત થયા નથી કારણ કે નિર્વિવાદપણે, છટકાનું સ્થળ, ફરિયાદપક્ષના કેસ મુજબ, ચાની લારી પાસેના એક ઝાડ નીચે છે અને તે સમયે, સ્થળની આસપાસ ઘણા લોકો હતા. ફરિયાદીએ જણાવ્યું છે કે તેમણે રકમ લઈને આરોપીને આપી હતી પરંતુ પંચના સાક્ષીએ ફરિયાદી અને આરોપી વચ્ચેની વાતચીત સાંભળી ન હતી અને જણાવ્યું છે કે ફરિયાદીએ પાવડરવાળી ચલણી નોટો લીધી અને આરોપીના હાથ પર મૂકી જે તે સમયે બાંકડા પર હતો. સમગ્ર પુરાવામાં, માંગણી સ્થાપિત થતી નથી અને એવો કોઈ પુરાવો નથી કે છટકાના દિવસે, આરોપીએ ગેરકાયદેસર લાંચ માટે કોઈ માંગણી કરી હતી જે પી.સી. એક્ટ હેઠળના ગુના માટે અતિ આવશ્યક શરત છે.

૧૦.૨ જ્યાં સુધી પી.ડબલ્યુ. રતિલાલ વસ્તારામ ચાવડાના પુરાવાનો સવાલ છે, તેમની સરતપાસમાં, તેમણે જણાવ્યું છે કે તેમણે આરોપીને ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ સ્વીકારતા જોયા હતા પરંતુ તે પાછળથી ઉપજાવી કાઢેલી વાત હોય તેવું લાગે છે કારણ કે પંચનામામાં અથવા તેમના નિવેદનમાં, સાક્ષીએ એવો ઉદ્દેખ કર્યો નથી કે તેમણે આરોપીને ફરિયાદી પાસેથી ગેરકાયદેસર લાંચની રકમ સ્વીકારતા જોયા હતા.

૧૦.૩ ફરિયાદપક્ષના કેસ મુજબ, પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો આપવા માટે ફરિયાદીએ પોતાની પાઘડી કાઢીને ફરીથી બાંધવાની હતી અને ફરિયાદીના કહેવા મુજબ, તેમણે આરોપીને પાવડરવાળી ચલણી નોટો આપી હતી અને ત્યારબાદ, પોતાની પાઘડી કાઢી નાખી હતી અને તેને ફરી એકવાર બાંધી હતી અને પૂર્વ નિર્ધારિત ઇશારો આપ્યો હતો પરંતુ રેકર્ડ પર પુરાવા છે કે ફરિયાદીની પાઘડી પર એન્ટ્રાસીન પાવડરના કોઈ નિશાન મળ્યા ન હતા. ટ્રેપ લેઈંગ ઓફિસરના પુરાવામાં, આરોપી દ્વારા માંગણી અથવા સ્વીકૃતિ સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવો નથી અને સમગ્ર પુરાવામાં, પ્રભાત વશરામભાઈ રબારીએ ફરિયાદી અને તેના પુત્ર અજુ સામે ચોરીની ફરિયાદ નોંધાવી હોવા અંગે કોઈ પુરાવો નથી જેમાં આરોપી તપાસ અધિકારી હતા.

૧૧. ઉપરોક્ત ચર્ચાના ધ્યાને, ફરિયાદપક્ષના કેસમાં રહેલી ખામીઓ રેકર્ડ પર આવી ગઈ છે અને આરોપીએ ગેરકાયદેસર લાંચની કોઈપણ રકમની માંગણી કરી હતી તેવા નિષ્કર્ષ પર આવવા માટે પુરાવા પૂરતા નથી કારણ કે બંને આરોપી અને પોલીસ કોન્સ્ટેબલ મંડનભાઈએ તેમની પાસેથી ગેરકાયદેસર લાંચની રકમની માંગણી કરી હતી તેવા ફરિયાદમાં ફરિયાદીના સ્પષ્ટ આક્ષેપો સિવાય, ફરિયાદીની વાતને સમર્થન આપવા માટે કોઈ અન્ય પુરાવા નથી.

૧૨. નીરજ દત્તા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં પ્રસ્થાપિત કાયદાને ધ્યાનમાં લેતા, આરોપી દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈ ગેરકાયદેસર લાંચની માંગણીનો કોઈ અંશ નથી અને ફરિયાદપક્ષના કેસની ખામીઓ રેકર્ડ પર સપાટી પર આવી છે. ઉપર

ચર્ચા કર્યા મુજબ, મોટા વિરોધાભાસો છે અને આ વિરોધાભાસો ફરિયાદપક્ષના કેસ માટે ઘાતક છે અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે પુરાવાઓનું સંપૂર્ણપણે ખોટું અર્થઘટન કર્યું છે અને વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને દોષસિદ્ધિનો હુકમ પસાર કર્યો છે જે ટકી શકે તેમ નથી. પરિણામે, અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે અને વિદ્વાન સ્પેશિયલ જજ (એ.સી.બી.) અને કહા ફાસ્ટ ટ્રેક જજ, મહેસાણા દ્વારા સ્પેશિયલ (એ.સી.બી.) કેસ નં. ૮/૧૯૯૯ માં તારીખ ૨૦.૦૫.૨૦૦૫ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલો વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવામાં આવે છે અને અપીલકર્તાને તેમની સામે મૂકવામાં આવેલા તમામ આરોપોમાંથી નિર્દોષ છોડી મૂકવામાં આવે છે.

૧૩. જામીનખત રદ કરવામાં આવે છે. યોગ્ય ચકાસણી કર્યા પછી અપીલકર્તાને દંડ પરત કરવાનો રહેશે. રેકર્ડ અને પ્રોસિડિંગ્સ તાત્કાલિક ટ્રાયલ કોર્ટને પાછા મોકલવામાં આવે.

(ન્યાયમૂર્તિ એસ. વી. પિંટો)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official

purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.